

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ТУРИЗМ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Туризм».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Туризм» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **2 семестрі 2020-2021 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Респондентам було запропоновано відповісти на десять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; колективи кафедр, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитані **49 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»), що склало **89%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

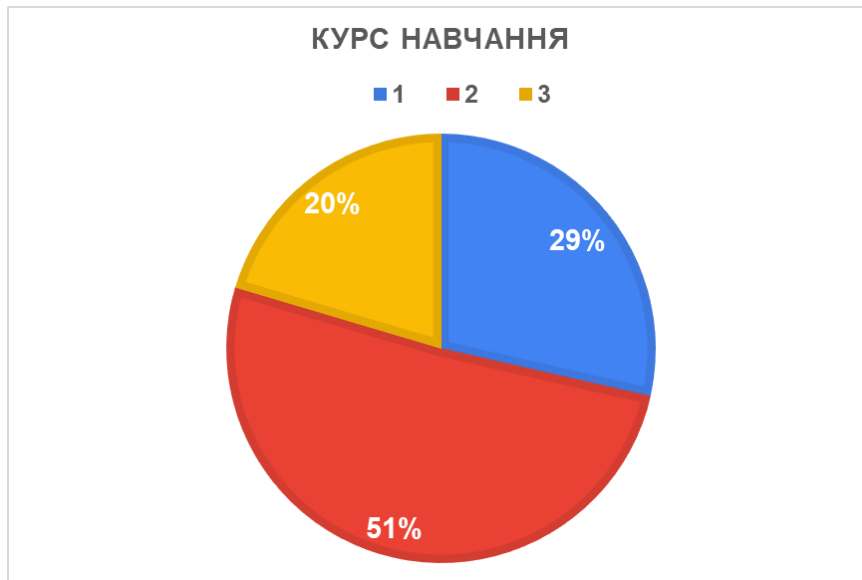

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

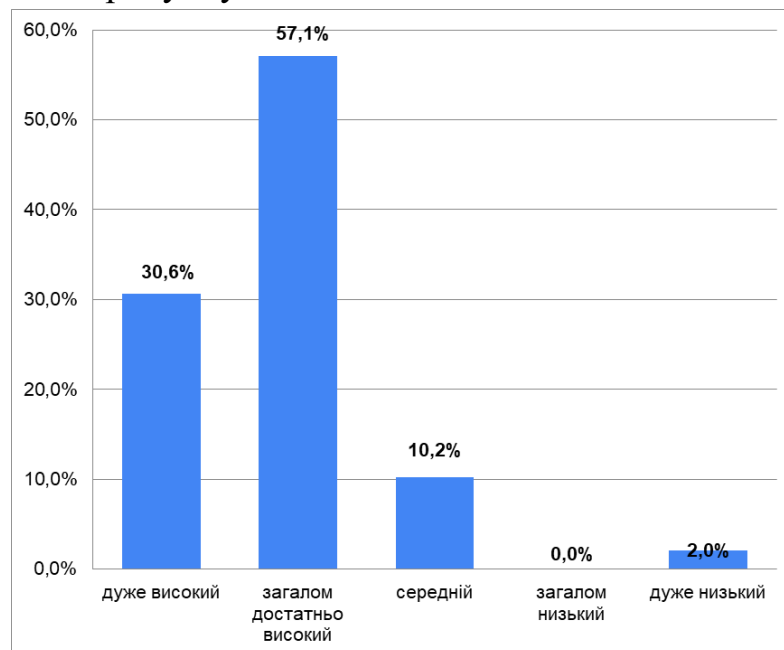

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий» 30,6% та «загалом достатньо високий» 57,1%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і студенти, і

викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

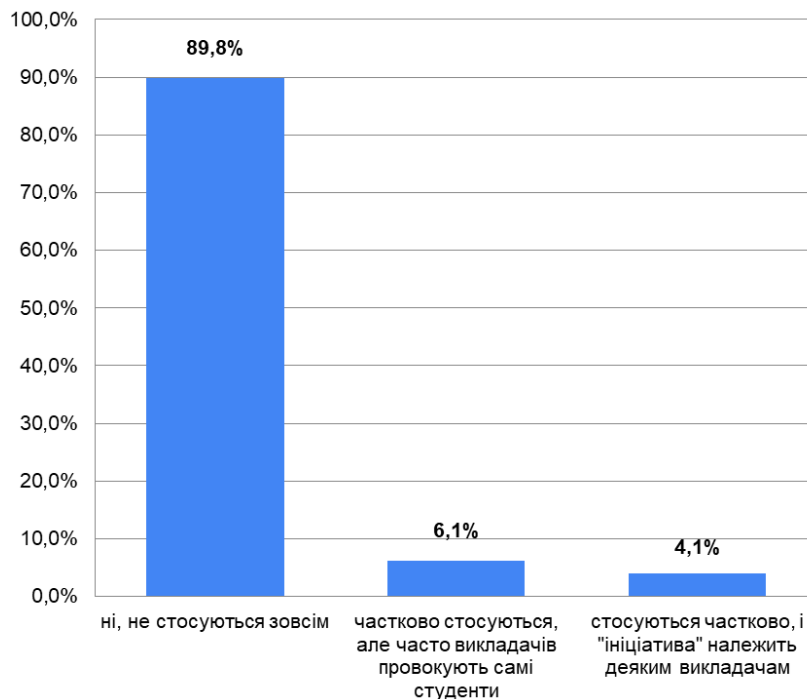

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 показує низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 89,8 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти» 6,1 % респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Чи доводилось Вам особисто в цьому семестрі робити наступне...?*». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4. Тут не наведені відповіді, що отримали 100 % «ніколи»: *купувати курсову чи дипломну роботи*.

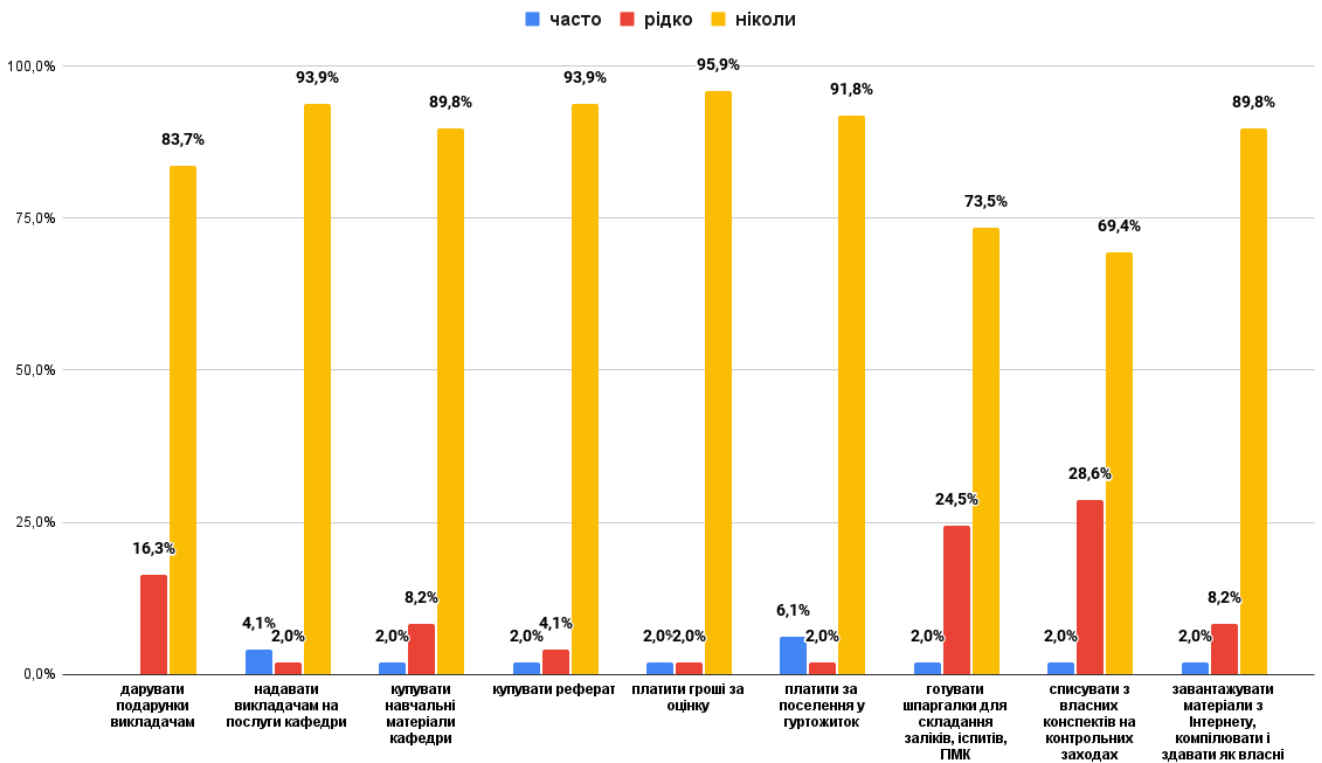

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 88,5% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Близько 31% респондентів вказали, що «часто» і «рідко» списували з власних конспектів на контрольних заходах; 26,5% - готували шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК; близько 10% - завантажували матеріали з Інтернету, компіювали і здавали як власні та купували навчальні матеріали кафедри; 16,3% - «рідко» дарували подарунки викладачам.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви в цьому семестрі особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача.

Дали відповідь на це запитання **15 (31%)** з **49** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку **86,7 %** (рис. 5).

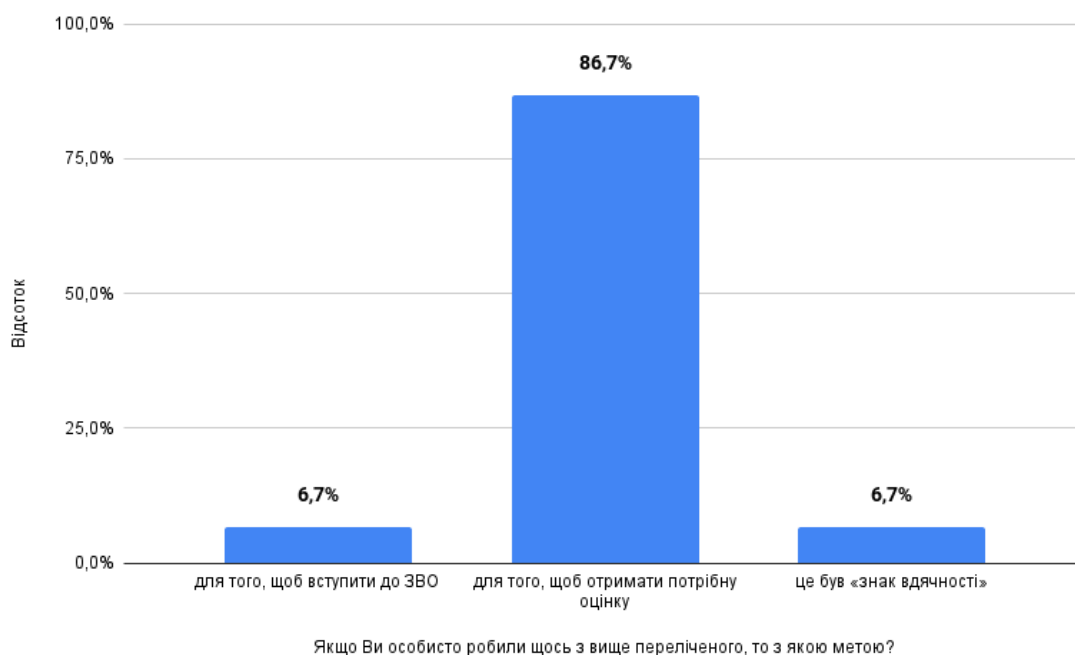

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

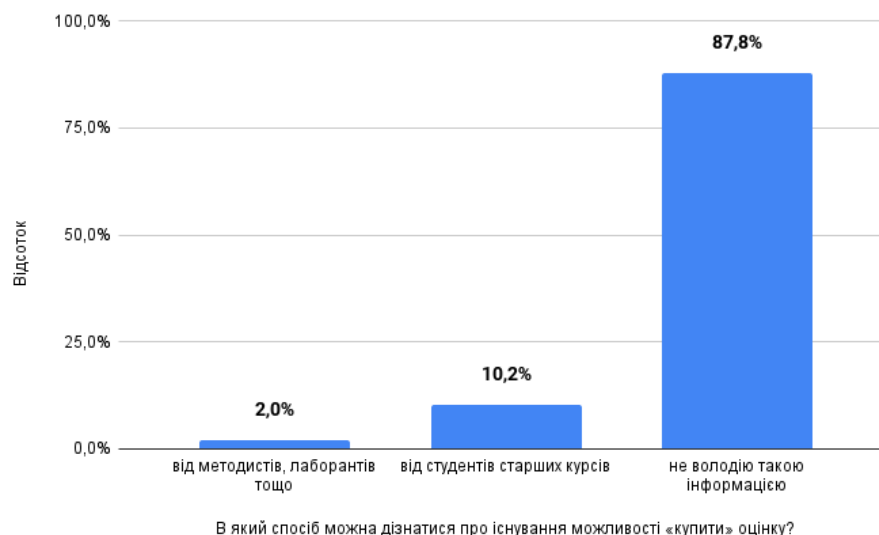

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 6 видно, що 87,8% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку, 10,2% вказують – від студентів старших курсів.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в цьому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 7.

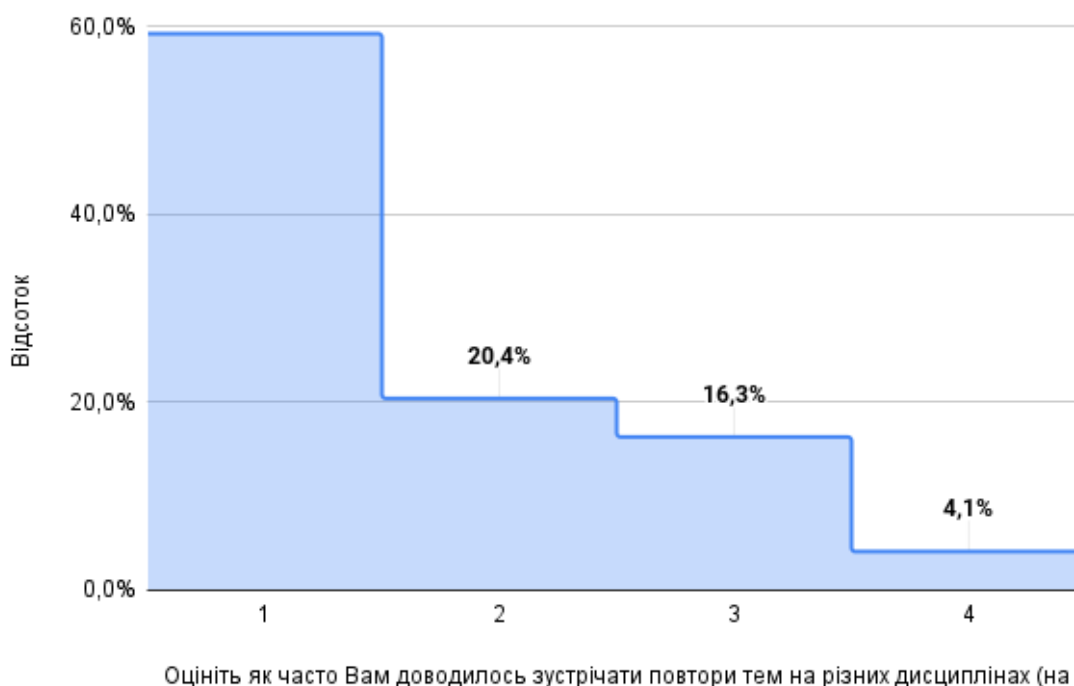

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 7 показує, що 59,2 % здобувачів вказали, що взагалі не доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в цьому навчальному році. Здобувачі ОС «Бакалавр» 2 курсу відповіли «4-часто» - 4,1%.

7. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 85,7% (рис. 8). Два здобувача 3 курсу (4,8%) відповіли, що вони писали однакові роботи для різних дисциплін в цьому навчальному році.

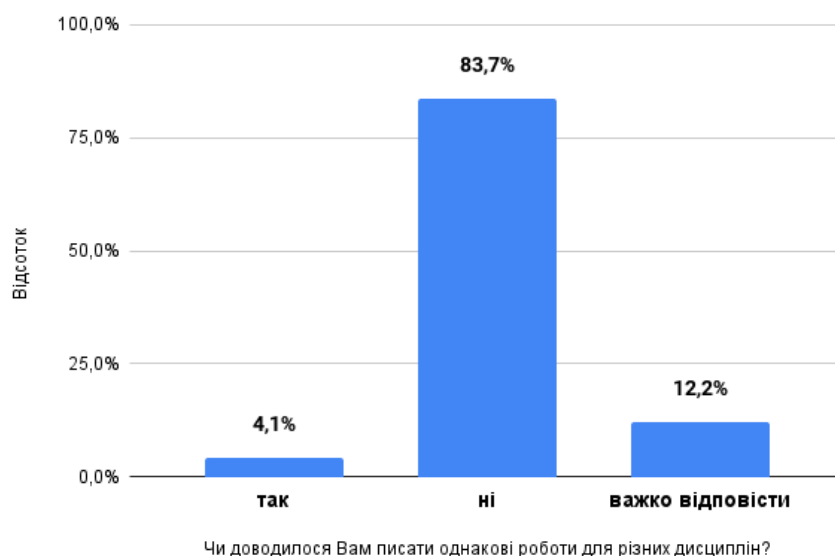

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 83,7% респондентів різних курсів відповіли, що не доводилось, та 4,1% відповідно «так» (два здобувача 1 і 2 курсів).

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 71,4% як «помірне навантаження» (рис. 9). «Скоріш надмірне» 12,2% та «вкрай надмірне» 6,1% вказали дев'ять здобувачів ВО 1 і 2 курсів навчання.

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

10. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Коллективи яких кафедр, на Ваш погляд, є ВЗІРЦЕМ ДОБРОЧЕСНОСТІ та дотримання професійної етики?» (кількість відповідей не більше трьох). Дали відповіді 36 (73%) з 49 респондентів, результати опрацювання яких наведені на рисунку 10.

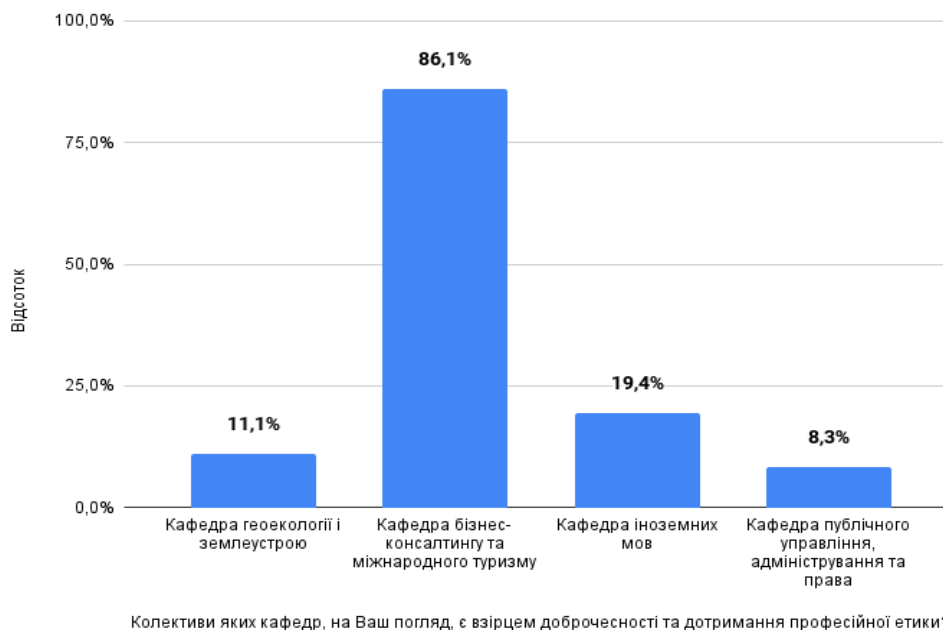

Рисунок 10 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

На рисунку 10 не показані кафедри, які отримали менше ніж 8,3%.

Аналіз результатів опитування показує, що кафедру бізнес-консалтингу та міжнародного туризму вказали 86,1% здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», як взірць доброчесності та дотримання професійної етики.

Висновки

У моніторингу якості освіти та дотримання принципів академічної доброчесності у ТДАТУ прийняли участь 49 респондента. Аналіз вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Туризм» виявив загальний позитивний рівень оцінки. Результати моніторингу показали, що 30,6% опитаних оцінюють рівень якості як дуже високий та 57,1% загалом достатньо високий. Щодо проявів корупції в ТДАТУ 89,8 % здобувачів освіти відповіли, що це питання зовсім не стосується університету, але деякі здобувачі все ж таки вважають, що прояв корупції частково стосуються викладачів яких провокують самі студенти, 6,1 % респондентів.

Аналіз питань пов'язаних з рівнем академічної доброчесності визначив чесність та висококваліфікований підхід в організації та проведенні навчального процесу як в цілому по університеті так і за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності “Туризм”. Але все ж таки було виявлено порушення, часткові прояви академічної не доброчесності в університеті, а саме 31% респондентів вказали, що «часто» і «рідко» списували з власних конспектів на контрольних заходах; 26,5% - готували шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК; близько 10% - завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні та купували

навчальні матеріали кафедри; 16,3% - «рідко» дарували подарунки викладачам.

На питання: «Колективи яких кафедр, на Ваш погляд, є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики?» 86,1% опитаних здобувачів вищої освіти відповіли, що кафедра «Бізнес-консалтингу та міжнародного туризму». Такий показник є свідченням високого рівня дотримання принципів доброчесності та професійної етики колективом кафедри.

У зв'язку з вищенаведеним, кафедра БКМТ планує продовжувати роботу у напрямку поширення, пропаганди і додержання основних правил академічної доброчесності в університеті і на спеціальності 242 “Туризм”. Своєчасно вирішувати прояви академічної не доброчесності, а саме, проводити:

- комплексні семінари, кураторські години зі здобувачами вищої освіти стосовно дотримання Кодексу честі, Антикорупційної програми і “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в ТДАТУ” та необхідності дотримання загальноприйнятих норм морально-етичної поведінки в університеті та у вищій школі;

- семінар щодо рекомендацій з уникнення можливих проявів, виявлення та недопущення, а також з питань неприпустимості корупційних порушень у сфері вищої освіти;

- методичний семінар кафедри та групи забезпечення освітньо-професійної програми «Туризм» стосовно якісної оцінки обсягу навчального навантаження на студентів шляхом детального перегляду робочих програм та силabusів освітніх компонентів на предмет співвідношення між аудиторною та самостійною роботами;

- засідання кафедри щодо дотримання вимог об'єктивності, валідності та справедливості, забезпечення відкритості та прозорості оцінювання рівня знань здобувачів вищої освіти.

Результати моніторингу якості освіти та дотримання принципів академічної доброчесності доведені до здобувачів вищої освіти 2, 3 та 4 курсів спеціальності “Туризм”. Висвітлення інформації про стан та результати роботи щодо боротьби з проявами не доброчесності зафіксовані на онлайн семінарі: “Моніторинг стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Туризм»” (Електронний ресурс: <http://feb.tsatu.edu.ua/news/.....>)

Гарант ОПП «Туризм»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти, к.е.н., доцент

Валентина ДЕМКО

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР